

**Izlaganje predsjednika Skupštine Crne Gore  
na Konferenciji povodom obilježavanja Međunarodnog dana sjećanja na žrtve  
Holokausta**

*(ponedjeljak, 27. januar 2020. godine, Skupština Crne Gore)*

Drugu godinu zaredom, Skupština Crne Gore obilježava Međunarodni dan sjećanja na žrtve holokausta, 27. januar - dan kada je 1945. oslobođen logor smrti Aušvic Birkenau.

„Poslije Aušvica nemoguće je pisati poeziju“ – možda ova misao Teodora Adorna na sažet način najbolje opisuje promjenu ljudske svijesti nakon užasa koji su se dogodili čovječanstvu prve polovine 20. vijeka, u ime strašne ideologije krvi i tla.

Holokaust kao najdrastičniji primjer ksenofobije i rasizma, trajna je opomena svim društvima da se moraju znati uzroci nastanka, kako se to zlo nikada više ne bi ponovilo. Jedan od najvažnijih načina jeste da o ovom trajnom ožiljku čovječanstva stalno govorimo. Buduće generacije moramo činiti budnim i uvijek opreznim, sa temeljnim znanjem i punom sviješću o dešavanjima koja su dovela do holokausta. U Crnoj Gori, buduće generacije treba da budu nastavljači najboljeg iz crnogorske istorije, da čuvaju sve vjere i nacije i svima njima poručuju da je naša država siguran dom.

Po prošlogodišnjem istraživanju Eurobarometra, kao i porukama koje smo čuli na Svjetskom forumu u Jerusalimu prije neki dan, Evropa se na žalost suočava sa povećanim antisemitizmom. Moram da kažem, a vjerujem da naši prijatelji iz jevrejske zajednice mogu da potvrde, Crna Gora ne daje prilog takvom lošem trendu.

Crna Gora će nastaviti da daje doprinos razvoju crnogorskog društva koje nikada nije podržavalo nacionalističke ispade, već jasno identifikuje i otvoreno se suprotstavlja svim oblicima šovinizma i ispoljavanja netrpeljivosti.

Takva državna politika, koja baštini ono najbolje iz crnogorske tradicije, čini da sa ponosom pripadamo državi koja može biti primjer saglasja nacija, vjera i kultura i u kojoj svi uživaju jednaka prava, slobode, ali i obaveze. U Crnoj Gori postoji građanska samosvijest o potrebi poštovanja načela tolerancije, mira i suživota. Zato su građani Crne Gore, kao i građani drugih država u Crnoj Gori, njihova imovina, tradicija i obilježja sigurni i zaštićeni.

Naš region se nagledao hučkaških poziva pod opravdanjem zaštite nacionalnih ili vjerskih interesa. Znamo njihove tragične posljedice. A svjedočanstva uoči Drugog svjetskog rata govore da je model i tada bio isti: zlo se približava gotovo neprimijetno, na prvi pogled je bezazleno i banalno. Kako tada, tako i danas, poruke mržnje nalaze svoj put i nalaze svoj medij. Naš zadatak je da poruke dobra, tolerancije, razumijevanja i strpljenja nadjačaju i da uvijek budu dominantan diskurs našeg društva.

Crna Gora posvećeno njeguje vrijednosti antifašizma. U ovim danima te vrijednosti se ogledaju u odlučnosti države da sačuva one postulate koji život u Crnoj Gori čine

bezbijednim za sve građane, njihova ljudska prava i zadovoljavanje potreba u modernoj demokratskoj državi 21. vijeka.

Neka Dan sjećanja na žrtve holokausta bude podsjetnik i na sve antifašiste koji su svoje živote položili za slobodu svoje i drugih država od nacističkog zla. Zarad tih žrtava i duga prema njima, Crna Gora neće dozvoliti da se revidiraju istorijske činjenice, da se relativizuju zločini, niti će kolaboracioniste proglašavati patriotama.

Namjerno danas ne govorim o brojkama, hiljadama i milionima žrtava. I jedan ugroženi čovjek zbog svog imena, porijekla, nacije, vjere, bilo kojeg opredjeljenja, jednako je dostojna i prevelika žrtva danas i zauvijek.

Na sreću preživjelog čovječanstva, poezija se i dalje piše. Mi ćemo njegovati saosjećanje i ljudskost čitajući Danila Kiša, Anu Frank, Imre Kertesa, Ivana Ivanjija, Filipa Davida...i našeg predsjednika Matice crnogorske Dragana Radulovića.

Hvala Jevrejskoj zajednici Crne Gore što u Skupštini Crne Gore prepoznaje svog partnera za zajedničko sjećanje na žrtve holokausta, što zajedno čuvamo i njegujemo antifašističke vrijednosti. Ovo je druga godina kako u Skupštini ovog saziva obilježavamo 27. januar, a 9. maja ćemo četvrti put zvanično obilježiti Dan pobjede nad fašizmom. Poklanjamo se danas sjenima svih žrtava holokausta, a oslobađanje preživjelih iz logora Aušvic slavimo kao pobjedu života i napretka, i pobjedu dobra nad ništavilom zla.

Neka naš današnji susret bude doprinos pobjedi dobra u Crnoj Gori i cijelom svijetu.